

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXXII. (26)

Štev. (No.) 44

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

1. novembra 1973

VELIČASTNO SLAVJE NARODNEGA PRAZNIKA

PROSLAVA 29. OKTOBRA IN DNEVA SLOVENSKE ZASTAVE V BS. AIRESU

„DIVIDE ET IMPERA“

Slovenska demokratična emigracija, kot edini popolnoma svobodni del naroda, iz leta v leto proslavlja zgodovinske dneve našega naroda. Med temi je gotovo na prvem mestu 29. oktober 1918, katerega obletnica je pravkar bila in so se je spomnili rojaki širom sveta.

Svobodna slovenska skupnost v Bue-

nos Airesu, ki za to priliko že vrsto let prireja posebna praznovanja, se je tudi letos zbrala, da se oddolži spominu tistih, ki so v težkih dneh našega naroda storili vse, da bi mu zasvetila lepša bodočnost. Buenosaireski rojaki so slavnost organizirali za soboto 27. oktobra v našem središču v Slovenski hiši.

Sv. maša

Pripravljalni odbor za praznovanje narodne svečanosti je tudi za to priliko posebej povabil na praznovanje vse zastopnike našega javnega dela: predsednike in odbornike domov in organizacij, ustvarjalce, naše učiteljstvo, predstavnike mladine in sploh celotnega udeleževanja naše skupnosti.

Najprej je bila v novi slovenski cer-

kvi Marije Pomagaj ob sedmih popoldne sv. maša, katero je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, msgr. Anton Orehar. Namen maše je bil za vse, ki so delali in se žrtvovali za slovenski narod. V cerkvenem nagovoru je msgr. Orehar navezoval misli na narodni praznik, in pozival k edinstvi, razumevanju in ljubezni.

Zborovanje v dvorani

Po končani maši so se zbrani podali v veliko dvorano Slovenske hiše, kjer je bilo že vse pripravljeno za goste. Dvorana se je v trenutku napolnila. Saj je bilo število udeležencev res izredno. Precej nad dvesto predstavnikov slovenskega organiziranega življenja v Argentini se je združilo, da skupno praznujejo veličastni 29. oktober.

Spustljivo vzdušje je zavladalo, ko so se oglasili akordi najprej argentinske in nato še slovenske himne, kateri so zbrani tudi spremljali s petjem. Takoj nato je stopil na oder inž. Jože Zakelj, ki je navzoče pozdravil v imenu pripravljalnega odbora.

„Potrebno je,“ je dejal, „da se vsaj enkrat na leto spomnimo onih važnih dni v naši zgodovini, ki so odločali o naši narodni usodi, ki so bili dolgo pričakovani in zaželjeni; za katere so se naši predniki borili, se žrtvovali in trudili, da jih dosežejo. Glavni od teh dni je 29. oktober 1918, dan svobode, ko je slovenski narod po 1000 letih zopet lahko rekel: 'Prost sem. Svoboden. Nič več hlapec, nič več suženj. Na svoji zemlji svoj gospod. Enakopraven vsem onim, ki so me do danes zatirali.'“

Ko je nato opisal težave naroda pod tujo peto, zlasti pa trpljenje Slovencev na Koroškem, katere še vedno biča nemški šovinizem, je inž. Zakelj dejal:

„Koroška, zibelka slovenstva trpi danes kot že toliko let in čaka svojega 29. oktobra, ki naj prinese našim rojakom dejansko enakopravnost in ne le papirnatih obljub in mrtvih zakonov, ki se radi pozabljajo in se ne izpolnjujejo. — Zaradi tega smo letos hoteli povežati praznovanje dneva svobode in narodne zastave z mislijo na naše rojake na Koroškem, ki še trpijo in zdičujejo po svojem 29. oktobra.“

Beseda mladine

Po pozdravu in uvodnih besedah inž. Žaklja, je na oder prišla predsednica Slovenske dekleške organizacije, gdč. Marija Urbančič, ki je v imenu slovenske mladine, ki živi širom sveta, spregovorila rojakom sledeče besede:

V delovanju vsakega naroda so določeni dogodki, ki postanejo pravi mejniki; tako je eden naših slovenskih mejnikov v narodnem življenju pustil veliko sled — 29. oktober 1918, ko se prvič Slovenija osvobodila izpod avstro-ogrske monarhije, ter pomeni začetek narodno-državnega življenja. Pomenil je konec zatiranja slovenskega jezika — v šolah in uradih, ter konec zatiranja naj si bo v socialnem ali gospodarskem oziru.

Zaplapolala je slovenska trobojnica: bela, modra, rdeča v svobodi; zanjo so se borili naši predniki skozi stoletja z borbenostjo, vztrajnostjo in žrtvijo; dosegli so jo, a kmalu izgubili. Niso pa zaradi tega otopeni, temveč zbrali vse svoje moči ter nadaljevali pot z dr. Krekom in dr. Korošcem na čelu. Tako jih je doletela druga svetovna vojna,

pravijo da je zares tako lepa, kot jo peva narodna pesem: „Slovenska zemlja, zemlja krasna, kristal iz božjih rok je vzeta...“ To nas ne sme premotiti, saj pod to zemljo kričijo tisoči trupel naj mi, ki živimo v svobodi, oznanjamo svetu svobodo — pravico do človeških vrednot. Naj nam bo slovenska zastava, narodna svetinja, ki jo nosimo v srcu in skupaj s pesmijo Jeremija Kalinom vzklikajmo: Bila je beseda, ki je slovensko govorila, bila je barva, ki je slovensko zavpila: belo — modro — rdeč: pramen je naše odrešitno znamenje!

Le vkup, le vkup iz vseh sedmih kronovin, sleherni Slovenec je le ene Enote sin: Zedinjena Slovenija! — Bodi zdrava Njena zastava!

Navzoči so z močnim ploskanjem toplu nagradili gdč. Urbančič za njene misli, ki gotovo prihajajo iz srca in so misli vse slovenske mladine.

Slavnostni govor

Pred zbrano množico predstavnikov našega svobodnega življenja je stopil nato predsednik Narodnega odbora za Slovenijo. Zbrane Slovence je nagovoril z jasno besedo in razpredal svoje misli o spominu na 29. oktober. Njegova izvajanja prinašamo na drugem mestu.

Ko je Miloš Stare zaključil svoj slavnostni govor, je bučno odobravanje pritrtilo njegovim besedam. Ko pa se je ploskanje poleglo se je pričela odrska slika, ter živo pritegnila pozornost gostov.

Koroški večer

Petje in rajanje sta razveseljevala mlade Korošce, ki so na večer pričakovali obiska študentov, da skupaj preživijo trenutke ob gledanju na usodo Koroške. Res so prišli gostje iz mesta, in mladim v besedi in igri prikazala veselo in trnovo pot Koroških Slovencev. Kot v sanjah so se vrstili pred njimi, in pred gosti v dvorani, najvažnejši dogodki iz naše zgodovine v preteklih časih, pa tudi v polpretekli dobi. Vse od svobodne Karantanije, katere zemljevid je bil narisan v ozadju odra, pa do zadnjih dogodkov na Koroškem, smo videli.

Ustoličevanje vojvoda na Gosposvet-svetskem polju, Brižinski spomeniki, turški upadi in Miklova Zala, Slomšek, prva svetovna vojna in plebiscit. Pa še preganjanje in zatiranje pod nacisti. In tudi akcija študentov, ki so nemška imena koroških krajev zbrisali in namesto njih napisali slovenska (tu je občinstvo navdušeno ploskalo).

Živ optimizem naroda, ki kljub križevem potu upa v končno vstajenje, se je prevevalo skozi celoten potek teh odrskih slik. Upanje v dokončno zmago kljub obupnemu položaju. In nenehno spraševanje: „Kje si kralj Matjaž“ in odgovor: „In ni kralja Matjaža“, ki se je stopnjeval iz slike v sliko. Vse do končne slike, ko vera ljudstva v Kralja Matjaža in v Alenko, pričara na prizorišče obe legendarni figuri. In ljudstvo, katerega predstavljajo študentje in mladina, dobi iz roke kraljične Alenčice simbol narodnega obstanka in narodne rasti: slovensko zastavo, ki jo, privezano na meč kralja Matjaža mlad fant ponese med ljudstvo.

Končna slika: zastava razobešana preko odra, mladina v polkrogu, recitira gosposvetško hvalnico: „Čast in hvala Bogu Vsemogočnemu, ki nam je dal kneza in gospoda po naši volji“. In obrnjeni proti občinstvu, izrečejo kot-prisego, zatrdilni „Amen“.

Besedilo „Večera“ je napisal dr. Tine Debeljak. S priznano mojstrovino je pa delo režiral Maks Borštnik. Nastopali so zelo dobro, razgibano in zlasti v pohvalno lepi slovenščini Tomaž Rant, Marija Dolinšek, Viktor Lazar, Malo- (Nad na 2. str.)

GLAVNE MISLI IZ GOVORA MILOŠA STARETA

Pred osmimi leti smo prvič proslavili naš narodni praznik 29. oktober tako veličastno, kakor je današnja proslava. Zbrali smo se javni delavci, vzgojitelji, ustvarjalci in oblikovalci naše slovenske skupnosti. Ni bila to proslava ene stranke ali ene organizacije. Tudi ne ene generacije. Govorili so vam tedaj pripadniki različnih slovenskih demokratičnih strank, govoril je slovenski duhovnik, govorila je slovenska žena in govoril je predstavnik mladine. Vse nas je združila zavest skupnosti in enotnost gledanja na cilj našega dela. Tako je bilo tedaj in tako je danes na deveti proslavi in tako naj bo v bodoče.

Samo ta način, ki temelji na zavesti skupnosti in idejni enotnosti dokazuje, da vsi brez razlike gledanja na to ali ono vprašanje, pravilno vrednotimo enega največjih dogodkov in največjega zmagoslavja v slovenski zgodovini: Slovenski narod je iz zatiranega ljudstva postal državni narod in dobil svojo lastno vlado.

Ne bom razlagal zgodovine, kako je slovenski narod mogel v svojem boju v Avstriji doseči kljub tolikšnemu nasprotovanju svojo svobodo. Le to naj poudarim: Avstrijci so bili v Avstrijski monarhiji v manjšini. Številčno so bili slovenski narodi močnejši, pa so kljub temu Avstrijci — kot manjšina — vladali slovenskim narodom skozi stoletja in zatirali njihovo rast. Te bridke usode je bil deležen tudi naš narod. In kaj je bila tista sila, ki je avstrijskim vladarjem to omogočila. Res je, da so se posluževali nasilja v najrazličnejših oblikah: krivične obsodbe, ječe, streljanja, zatiranje kulturne rasti in narodne zavesti, preganjanje izobražencev. Teh in vseh mogočih drugih sredstev so se posluževali. Najmočnejše orozje, s katerim je Avstrija mogla zasluževati slovenske narode, pa je bilo vladanje po načelu „divide et impera“. Razdvajaj in vladaj. Razdvajanje slovenskih narodov, da se ne bi povežali med seboj in postali nevarni avstrijskemu imperiju. Pospesovali so notranja nesoglasja v posameznih narodih, razpohvali še tako majhne spore v narodih in preprečevali z vsemi sredstvi, da slovenski narodi ne pridejo do idejne enotnosti in edinstvi.

Šele ko so vodniki slovenskega naroda spoznali, da morajo nastopiti proti nevarnemu orožju „divide et impera“, so uspeli. Ko so odstranili nesoglasja med slovenskimi narodi, ko so se notranje zedinili in nastopili enotno združeni v jasnem cilju: svoboda slovenskega naroda, so uspeli. To je skrivnost njihovega zmagoslavja. To je bila pot, ki jih je pripeljala do 29. oktobra 1918. Po tej poti ni šla ena stranka ali skupina, to je bila pot naroda, vsega naroda.

Pravijo, da se zgodovina ne ponavlja. Utemeljen pa je nasvet, da se naj iz zgodovine učimo. Prepričan sem, da nam mora biti pot našega naroda do 29. oktobra 1918 naravnost učenik, kako naj mi danes delamo, če hočemo sodelovati za veliki cilj: svoboda slovenskega naroda.

Tudi danes v Sloveniji ni svobode. Tragedija je v tem, da je tujega valpta, ki je pred letom 1918 v imenu avstrijske manjšine zatiral slovenski narod, zamenjal domači valpet, ki dela nasilje v imenu komunistične manjšine. Tudi ta se je posluževal najprej streljanja, umorov, množičnih morij, ječ in preganjanja. Ni uspel. Ni strl slovenskega duha in slovenske narodne zavesti. Zato gre danes po isti poti, po kateri je uspevala avstrijska monarhija: razdvajaj in vladaj. Komunistični režim najprej v domovini razdvaja Slovence in tistim, ki ne sprejemajo marksistične nauka, ki ga zagovarja manjšina, ne dovoljuje nobene povezanosti, ki ni pod kontrolo komunisti-

čne partije. Od cerkve do vzgoje, od športa do kulture, vse mora biti zdrobljeno in tudi ti drobci morejo delovati le v mejah, ki jim jih dovoljuje partija in so pod njeno kontrolo. Komunistična manjšina razkraja večino, da more vladati. Prav tako je v zamejstvu. Namesto da bi domovina zamejskim Slovencecem dala polno oporo, moralno in materialno v boju za njihove narodne pravice, posveča vso skrb temu, da zamejski Slovenci ne nastopajo enotno. Pospesuje njih razdvajanje in jim vsiljuje komunistično ideologijo. Tako je na Koroškem, kjer Slovence ponižuje na stopnjo sredstva za širjenje marksizma in tako je v Slovenskem Primorju, kjer slovenski komunistični režim podpira in povečuje tiste Slovence, ki se udinjajo italijanskim strankam. Vsako duhovno ali miselno povezavo domovine, zamejstva in emigracije slovenski komunistični režim označuje kot politično delo, ki ga v vseh komunističnih režimih smatrajo za zločin. Ne pozabite: kadar ti komunist ali njegov sopotnik govori, da se ne brigaj za politiko, tedaj hoče, da ne delaš za svobodo slovenskega naroda, da se nehaš boriti proti komunistični tiraniji in zatiranju svobodne rasti slovenskega naroda, tako doma v zamejstvu kakor v izseljenstvu.

Kakor so Sovjeti postavili berlinski zid sramote, tako slovenska komunistična partija postavlja med Slovence duhovne zidove sramote, ker noče, da bi se Slovenci v domovini razumeli s Slovenci v zamejstvu niti z onimi v emigraciji in preprečuje duhovno povezavo zamejskih Slovencev in Slovencev v izseljenstvu.

Komunistična partija hoče razdvajati Slovence doma, v zamejstvu in v svetu. Odgovorimo ji tako kot so storili naši predniki, ki so vodili naš narod do 29. oktobra: odstranimo vse, kar naj bi nas razdvajalo, ustvarjamo miselno povezanost, idejno enotnost in edinstvo in cilju, ki je svoboda slovenskega naroda.

Še na eno nevarnost bi opozoril. Danes se mnogo govori in piše o drogah. Uživajo jih mnogi po svetu, da v sebi nekaj zatro. Da vidijo svet okoli sebe drugačen, kot v resnici je. Res je, da je mnogo Slovencev doma, v zamejstvu in predvsem v izseljenstvu, ki gledajo jasno na resnično stanje v domovini, v slovenskih skupnostih v zamejstvu in izseljenstvu in držijo glave pokonci. So pa nekateri, in teh je na žalost vedno več med razumniki, pa naj hodijo preko meje semintja ali ne, ki so nekako zmečkani in otopeni. Obnašajo se, kakor da tavaajo pod učinkom neke marksistične droge, ki so jim jo vcepili komunisti. Gledajo okoli sebe, pa ne vidijo. Ne presojajo več jasno, kaj je svoboda in kaj je nasilje. Ne ločijo resnice od laži. Molčijo, kadar bi morali govoriti. Če pa govorijo, govorijo tako, kakor da bi varovali svojo osebno varnost in ugodje. Sprijaznili so se z dejstvom, da večina slovenskega naroda v domovini nima svobode in nočejo vedeti, da so komunisti po marksistični teoriji obsodili slovenski narod na smrt. Če pa si nekoga obsodil na smrt, potem ne boš gledal na njegovo zdravje, na njegovo življenje in na njegovo svobodno uveljavljanje. Zato tudi komunistični režim v Sloveniji ne daje zamejskim Slovencecem tiste in take pomoči in opore, ki bi jo mogel in bi jo tudi dal, če ne bi bil komunističen.

Največja ovira svobodi slovenskega naroda je danes komunizem in njegov režim v Sloveniji in Jugoslaviji. Vsak Slovenec, ki ima to spoznanje, ve, kaj je njegova naloga.

Tisti, ki podlegajo marksistični drogi, delajo sramoto našim junaškim prednikom, ki so bili pripravljani za svobodo slovenskega naroda žrtvovati vse, tudi življenje.

Po športnem svetu

DVA ČLANA italijanske alpinistične ekspedicije na Anapurno sta umrli v svojem šotoru, ki ga je odnesel plaz. Nesreča se je zgodila že 24. septembra v Katmandu, v prestolnici Nepala je vest prišla šele 7. oktobra. Plaz je odnesel del taborišča št. 2, ki je bilo na višini 5450 metrov.

BALKANSKO NAMIZNO TENIŠKO prvenstvo je že osmič osvojila Jugoslavija tako med moškimi, med ženskami pa prvič. Med posamezniki pa je bil tudi finale med jugoslovanskima igralcema Šurbekom in Karakaševim, ki je v polfinalu izločil Mariborčana Savnika. V damskem finalu pa sta se srečali Palatinuševa in Korpa, ki je v polfinalu izločila Slovenko Jelerjevo.

V **DRUGI ROKOMETNI** ligi je ljubljanski Slovan zmagal 7. oktobra v Splitu in dosegel že šesto zaporedno zmago, Celjani pa so se z zmago na Premijumom iz Hrasnice z 8 točkami uvrstili na drugo mesto. Slabše pa gre Sevnici in Šoštanjci, ki sta s tremi oziroma dvema točkama na zadnjih mestih med 12 klubih.

(Nad. s 3. str.)

29. 9. 1973 se je poročil Joško Matavž iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu z gđ. Ivone Badra iz Sao Paula. Poročno mašo in obred je opravil p. Mansuet ob somaševanju treh duhovnikov. Joško je vnet član cerkvenega zbora in lektor pri slovenskih mašah. Bilo srečno!

28. 9. 1973 je v Santo André umrl Jože Romih iz št. Jurja pri Celju. V Brazilijo je prišel po zadnji vojski. Žena Antonija mu je umrla 26. 3. 1973. Jože se je ponesrečil na kolesu in po enem tednu umrl v bolnišnici.

11. 10. 1973 je v Sao Paulo umrl Gvido Bera iz Platišč (prov. Udine). Bil je nečak župnika J. Modrijana in je prišel v Brazilijo l. 1941.

V domovini je v 92. letu umrla Marija Malgaj, teta Radka Malgaja in sestra junaka Malgaja. Doma je bila edina, ki je še nosila ta priimek. Sedaj ga nosi le še Radko v Sao Paulo.

OBVESTILA

ČETRTEK, 1. novembra 1973:

Zbor slovenskih protikomunističnih borcev zvečer pred spomenikom junakov v Slovenski hiši.

SOBOTA, 3. novembra 1973:

V Slovenskem domu v San Martinu jubilejni koncert Slovenskega pevskega zbora v San Martinu.

NEDELJA, 4. novembra 1973:

21. mladinski dan s celodnevno prirreditvijo na Pristavi.

SOBOTA, 10. novembra 1973:

V Slovenski hiši ob 20 koncert Slovenskih mladenc v korist cerkve Marije Pomagaj.

SKAD vabi na Literarni večer, ki bo ob 18 v Slovenski hiši.

NEDELJA, 11. novembra 1973:

V Berazateguiju obletnica Slovenskega doma. Lepo vabljeni.

NEDELJA, 18. novembra 1973:

Vsakoletna tombola Našega doma v San Justo.

V San Martinu v domu proslava 25-letnice ustanovitve slovenske šole.

SREDA, 21. novembra 1973:

V San Martinu v domu ob 18.30 sestanek Lige žena mati in razgovor o ločitvi zakona. Vabljene gospe, gospodične in fantje!

DRUŠTVENI OGLASNIK

Zedinjena Slovenija organizira tudi letos otroško šolsko kolonijo v Kordobskih gorah pri dr. Hanželiču. Prijave sprejema ZS do 20. novembra.

Izlet slovenskih šol bo 3. novembra v Villa Albertina. Vse šole se zberejo tam okrog 10 ure.

Vseslovenska tombola za izdajo učnih knjig bo v nedeljo, 2. decembra v Slomškovem domu. Že sedaj vsi lepo vabljeni!

Slovenska radijska oddaja bo to nedeljo izpolnila že tretje leto življenja.

Zedinjena Slovenija pripravlja Balantičev večer ob 30-letnici njegove smrti v Našem domu v San Justo. Večer bo 17. novembra ob 20. uri.

Božične kartice Zveze Slovenskih Mater in Žena

Samo dva meseca nas ločita in že so pred nami najlepši dnevi v letu — božični prazniki. Dnevi dobrote in ljubezni. Dnevi, ko se spomnimo svojih znancev, prijateljev in sorodnikov. Zato naj jim bo poslano voščilo na karticah, ki jih je letos izdala Zveza slovenskih matere in žena in v odčitih z reliefi — delo šolskih otrok Slomškove, Balantičeve in Prešernove šole. Pridno kupujemo te kartice! Podprimo otroško zamiselnost in obenem stromo veliko dobro delo, ker je čist: dobiček namenjen revežem, ki jim je beda vsakdanja spremljevalka. Kartice bodo na razpolago pri vseh odbornicah domov.

Od vsepovsod

Malezija in gverila. Malezijska policija je zaprla 20 oseb in jih obtožila sodelovanja s komunistično gverilo. Med aretiranci je največ inteligentov — zdravnikov, pravnikov, pa tudi nekaj podjetnikov. Ti zadnji si najbrž hočejo „zavarovati premoženje“ kakor razni slovenski trgovci in podjetniki med revolucijo v Sloveniji. Oblasti jih obtožujejo, da so pošiljali gverilskim odredom zdravila, tiskarski material, denar in seveda tudi orožje.

O zgodovini vojne med ZDA in Španijo leta 1898. Tega leta je ZDA napovedala Španiji vojno, ko se je Kuba borila za neodvisnost. Do napovedi je prišlo, ko so Amerikanci mislili, da so Španci torpedirali ameriško vojno ladjo Maine. Na sestanku ob 75-letnici veteranov ameriško-španske vojne pa je sedaj 99-letni Joseph Favrat povedal, da

JAVNI NOTAR FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escritano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

eksplozije niso bili krivi Španci, ampak so ameriški mornarji, ki so — kadili pod glavnim krovom.

Concorde v muzej. Britansko-francosko nadzvočno letalo „Concorde 001“ je opravilo svoj zadnji polet ter ga bodo „ustoličili“ v letalskem muzeju Bourget. Ta prototip etala je doslej letel 396krat in to skupno v 819 urah; od tega je 254 ur letel s hitrostjo nad 2.000 km na uro. Drugi „Concorde 002“ pa bo v kratkem letel iz Toulousea čez Atlantski ocean v ZDA. „Concorde 002“ ima na eni strani oznake francoske, na drugi strani pa oznaka britanske družbe.

„Brea avtom“. Preporod vožnje skozi najožje središče Rima je prvi tak ukrep v zgodovini mesta — prvi po ediktu Julija Cezarja, ki je prepovedal vožnjo z vprežnimi vozili skozi Rim preko dneva.

Zdajšnji ukrep velja seveda za osebnih avtomobile; italijanski vozniki pa menijo, da bo doživel neslaven konec kakor vsi prejšnji poskusi, da bi Rim osvobodili avtomobilske more.

Za dobro voljo

„Žena, res ne morem gledati, kako se mučiš, ko prenašaš vedro s premogom. Prosim, pojdi drugič rajši za mojim hrbtom.“

Žena: „Zakaj pa kar naprej zehaš, ko jaz govorim?“

Mož: „Saj ne zeham. Rad bi samo rekel, da bi me lahko vsaj enkrat pustila do besede.“

OD DOMA

Dvorni norci naših dni imajo vsaj zadoščenje, da svojim gospodarjem lahko rečejo tovariš.

Kdo hitro da, še hitreje vzame.

sdo

sfz

21. mladinski dan

SLOVENSKE MLADINE VELIKEGA BUENOS AIRESA

4. novembra na Pristavi

- 8.30 Pričetek odbojke
- 11.30 Sv. maša za vse rajne in žive člane SDO in SFZ
- 12.30 Skupno kosilo
- 13.30 Nadaljevanje odbojke
- 15.30 Dviganje zastav — razdelitev pokalov
- Govora predsednikov
- Nastop deklet pod vodstvom prof. Maruške Simenc
- Nastop fantov pod vodstvom prof. Tineta Vivot
- Nastop mladcev — vodi prof. Franci Sušnik
- Nastop mladenk — vodi Adrijana Mažgon
- Nastop mladcev iz Slovenske vasi — vodi Bogo Rozina
- Nastop otrok iz Morona, Ramos Mejía in San Justa
- Nastop folklornih skupin: San Justo, Slovenska vas, Ramos Mejía, Morón

Po končanem programu sledi PROSTA ZABAVA

OSMA OBLETNICA SLOVENSKEGA DOMA

IVANA CANKARJA

NEDELJA, 11. NOVEMBRA 1973

Spored:

DOPOLDNE:

- Ob 11.30 Dviganje zastav
- Sv. maša (Mgr. Anton Orehar)
- Kosilo

POPOLDNE:

- Ob 15.00 Slavnostni govor (predsednik NO g. Miloš Stare)
- Nastop šolskih otrok
- Duet ob jezeru (Nevkenka in Rudi Vidmar)
- Veseli Kranjc (Rudi Dolenc)
- Nastop mladinskega zbora „Spomin“
- Simbolično rajanje deklet in fantov doma I. Cankar

Prosta zabava in družinski ples v prijetnem domačem razpoloženju

Poskrbeli bomo, da bo Vam in vsem našim zares lepo in prijetno

Pridite, pričakovali vas bomo!

Nasvidenje torej!

DOHOD: z vlakom: Iz Constitución do Berazateguija. Ka izstopite, greste v smeri vlaka, prečkate prago ter na avtobusni postaji ob tov. Rigoleau vzamete kolektiv šte. 300 B. do Calle 1 y 34 (ok. 12 kvader) z avtom: Iz Avellaneda ali Dock Sud po Av. Mitre do Calchaquí (Ruta 220 Mar d. Plata) do Cruce F. Varela. Od tu sledite po ruti do prvega dolgega zavoja. Ob preseku zavijete na levo, prečkate Av. Belgrano (Bs. As. La Plata) ter sledite ok. 20 kvader do 2. asfalta na desno, kjer zavijete (na desno) in sledite 3 kvadre in ste na Calle 1. Tu 2 na levo. Po 4 kvadrh ste pri nas, jasno kajne! Nasvidenje torej!

Svoji k svojim! Pod enakimi pogoji Vam SLOGA plača večje obresti kot katera koli banka. In Vaš denar bo pomagal pri gospodarskem napredku slovenskega človeka v Argentini. Pomislite tudi na to, predno se odločite za naložbo svojih prihrankov!

Kreditna zadruga „S. L. O. G. A.“ z o. z.

Bartolomé Mitre 97 T. E. 658-6574 Ramos Mejía

Uradne ure: ob torkih, četrtek in sobotah od 16. do 20. ure

VELIKA IZBIRA NAJBOLJŠEGA POHIŠTVA

MUEBLES

LUKY

Frente Estación EZEIZA
Ruta 205
T. E. 295-1197

LUKA MILHARČIČ

Električni aparati

Izključni zastopniki: Hitachi — National — Crown — Ranser — Panoramic — Aurora — Saccol — Columbia — Westinghouse — Godeco — Tonomac — Gamuza — Olivetti — Kenia — Champion — Marshall

Podružnice

CARLOS SPEGAZZINI
Avda. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO
Almafuerte 3230

J. S.

Teatro Colón 1973

Kulturna politika novega vodstva gledališča

Ob nastopu službe je novi direktor Colona razložil smernice in načela, po katerih bo usmerjal vso dejavnost gledališča.

Prvo načelo je nacionalizirati Colón. To pomeni zanj najprej odprtje gledališča vsem argentinskim skladateljem, pevcem, pesalcem, instrumentistom, dirigentom, režiserjem, scenografom in koreografom. Tuje umetnike bodo dopuščali le v skrajno nujnih primerih in za pouk ter aktualizacijo domačega osebja. Tudi program mora obsegati čim več domačih del iz preteklosti in sedanjosti ter novih, ki jih bo vodstvo naročilo.

Drugo načelo pa je to, da je treba Colón odpreti „ljudstvu“, da se bo lahko vsak, kdor bi želel, udeleževal njegovih predstav. Zato naj bi Colón deloval kar največ, vsak dan, popoldne in zvečer, cene vstopnic pa naj bodo dostopne prav za vsakogar. Operni in baletni ansambli bodo hodili gostovat v mesta v notranjosti dežele. Poskrbel bo tudi za manjšo dvorano za operete, zarzuelas (španska ljudske igre s petjem in domače sainetes (spevoigre) iz začetka stoletja.

Tiskovna konferenca

Novi direktor je tudi sklical tiskovno konferenco, na kateri je s svojimi izjavami in z razgovorom s časnikarji povzročil zbežnost, zaskrbljenost in ogorčenje. Pokazal je grobo nepoznanje sveta operne glasbe in Colonove vloge ter pomena, omalovaževanje visoke umetnosti in glasbenega občinstva in trdno voljo po „populariziranju“ in nacionaliziranju Colona.

Poleg številnih netočnosti, neslanosti

in žalitev je vzmnilo vse, ki jim je Colón pri srcu in se zavedajo pomena te najvišje umetnostne ustanove v deželi, zlasti dvoje njegovih priznanj: prvič, da ga ne moti, če zgubi Colón dosedanje mednarodno umetniško raven, in drugič, da priznava gremialni svet teatra, ki daje zadnje in odločilno besedo o vsem delovanju, ki lahko odobri ali zavrne program gledališkega vodstva, kar dejansko pomeni razveljavljanje avtoritete in lahko zapelje v neprevdljivo posledice za gledališče.

Trdil je, da je bil doslej Colón le za maloštevilne izbrance; da je v Bs. Airesu le kakšnih 200 ljudi, ki znajo vrednotiti slovite pevce, kot sta Plácido Domingo in Montserrat Caballé; da se manjšine navdušujejo iz snobizma za velike pevce v deželah, kot je Italija, kjer je nizka glasbena kultura; da je Colón za Argentino potratna; da bo prihodnje leto kar 250 opernih in 150 baletnih predstav; da ne bo Colón več uprizarjal oper s „parlamentos“ v tujih jezikih (zato je umaknil s programa Webrovega Abu Hasana); da bi tuji umetniki manj računali, če bi Colón res imel velik ugled v tujini ipd.

Izrekel se je proti temu, da bi še naprej operne predstave iz Colona prenašali po televiziji, češ da (jih) bodo odslej vsi tisti, ki jih gledajo in poslušajo na malem zaslonu, lahko prišli osebno v opero.

Glede razveljavljanja pogodb tujim umetnikom je priznal, da je bilo nevljudno, zanikal pa je, da bi bilo nezakonito in krivično. Priznal je tudi, da je šlo do sedaj komaj do 6 odstotkov gledališkega proračuna za goste, ki so pa dejansko odločilno omogočali visoko poustvarjalno raven Colona. Colón ima namreč celo vrsto pevcov, ki lahko ustrezno zasedajo

manj zahtevne vloge; ima dober orkester, ki pod večšo taktirko veliko zmore; ima dober zbor, ki ga je do zadnjega vodil nepozabni Tulio Boni, ki pa je zavoljo razmer v teatru odpovedal službo in odšel v Italijo; in ima dober plesni zbor in nekaj odličnih pesalcev solistov, čeprav si Colónov balet še zlepa ne bo povsem opomogel zaradi tragične smrti 9 najboljših pesalcev. Nima pa Colón prvovrstnih pevcev za vse vloge, zlasti je šibkejši pri ženskih glasovih in tenorjih. Mednarodni sloves imata le baritonist Gian-Pietro Mastromei in basist Víctor de Narké. In vsestransko je seveda še zmeraj zadovoljiv Angel Matello.

Nekateri najeti tuji umetniki so prejeli telegram o odgovodi šele tik pred odhodom v Buenos Aires, ko jim je Colón že poslal vozovnice, dva izmed njih pa že prepozno in sta prišla v B. A. neobveščena. Španski dirigent Jesús López Cobos, glasbeni vodja zapadne berlinske opere, je dosegel navsezadnje, da so mu dovolili enega od dveh prej zmenjenih programov s Filharmoničnim orkestrom, španski tenorist José Contreras pa se je predstavil v Colonu s svojim advokatom in se tudi uveljavil. Niso mu prepustili objubljenega vloge Rudolfa v La Bohème, pač pa Alfreda v Traviati.

Kriza Colona je globoko pretresla ne le operno publiko, ampak vse javno mnenje. Osuplost, razburjenost in zaskrbljenost za bodočnost gledališča so prihajale do izraza v teatru in našle silen odmev tudi v časopisju, ki je prinašalo ogorčene izjave in tehtne uvodnike. Julij avgust in september letošnjega leta pomenijo nemara najbolj mračno razdobje v slavni Colonovi zgodovini. Nekateri abonenti že niso več hodili k predstavam, ker je raven takoj zdrknila navzdol. Pa tudi drugače je bilo te mesece mučno ozračje v gledališču, ker je pri številnih predstavah prihajalo do hrupnih manifestacij zoper novo vodstvo Colona in njegovo kvarno kulturno politiko. (Bo še)